

HỘI ÁI HỮU BIÊN HOÀ

Website: <https://www.bienhoatx.com>

Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái Hữu Biên Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài **Tản Mạn Biên Hoà: Lai Lịch Đường Phạm Phú Quốc** của đồng hương **Nguyễn Văn Đáng** đóng góp trên diễn đàn. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời. **Trân trọng.**

LAI LỊCH ĐƯỜNG PHẠM PHÚ QUỐC

Nguyễn Văn Đáng

Năm 1930, Việt Nam là một thuộc địa của nước Pháp. Biên Hoà là một tỉnh ở Nam Kỳ, theo sự phân chia hành chánh của Pháp thì Biên Hoà đứng hàng con số thứ 13, trong tổng số 20 tỉnh ở Nam

Kỳ. Lúc bây giờ, phi trường Biên Hoà còn nhỏ hẹp, hàng rào phòng thủ gần với rừng cao su, nhà dân và cạnh trường học Tân Phong. Ở mặt Bửu Long là một bãi tập bắn, dành cho lính tập ở thành "Săn-Đá" (Soldier/Thành Kèn) địa phương. Một con đường đất nối liền từ Bình Thạnh (Cây Đào), nơi ngoại ô thành phố Biên Hoà, với Tân Triều, Bửu Long đi qua ngã ba Bình Ý. Nơi đây có hai ngõ, một ngõ đi thẳng về châu thành Chợ Dinh (Chợ Biên Hoà), một ngõ đi trái chạy qua rừng cao su và nghĩa trang, tiếp tục đến Dốc Sỏi, quẹo trái phải đi vô sâu trong nữa mới đến cổng phi trường.

Đến 1945-1946, sau khi Pháp trở lại Việt Nam, bấy giờ Pháp xây dựng lại phi trường rộng lớn ra. Vòng đai phi trường lấy đất vườn cao su và đóng vĩnh viễn nhánh đường nơi ngã ba Bình Ý. Pháp phá huỷ, ủi bằng vườn cao su và nghĩa địa, vòng đai phi trường nối rộng ra tận đầu Dốc Sỏi đường Phan đình Phùng, nơi có đền thờ 9 vị liệt vị anh hùng chống Pháp bị xử bắn. Khu nghĩa địa xây cứ xá cho gia đình lính Pháp (sau này Không Quân Việt Nam Cộng Hoà tên của phi công Mạc Kính Dung, đặt tên cứ xá). Từ đó có con đường vòng đai phi trường, nối liền Dốc Sỏi đến Quốc Lộ 1, chỉ dành cho Phòng An Ninh Phi Trường Không Quân Pháp đi kiểm tra an ninh vòng đai.

Đến thời Việt Nam Cộng Hoà, Căn Cứ 2 Trợ Lực Không Quân được chỉnh trang lại tối tân hiện đại hơn. Con đường vòng đai phi trường được tu bổ, tráng nhựa từ Cổng 1 (Dốc Sỏi) dẫn tới Cổng

2 dôi diện đền kỷ niệm Trịnh Hoài Đức, nơi có bồn nước ở ngã ba Kỷ Niệm (bây giờ địa danh Kỷ Niệm vẫn còn nghiều người dân thường gọi: ngã ba Kỷ Niệm, ngã ba Vườn Mít. Trước 1954, nơi vườn mít, từ mũi tàu đến nhà tù Tân Hiệp và khu Dưỡng Trí Viện, hoàn toàn là một rừng cây "Mít", đi ngang đây thường được ngửi mùi mít chín. Những đêm trước 1954, có khi cạp ra chặn đường xe đạp, xe ngựa, nên ít có người dám đi qua đây. Sau này, Việt Cộng lợi dụng nơi hiểm này, lén vào phá hàng rào an ninh phi trường.

Ngày 19 tháng 4 năm 1966, trung tá Phạm Phú Quốc, trong một phi vụ phạt Bắc, cách thị xã Vinh (Bắc Việt) về hướng Đông Nam 10 km, sau khi hoàn thành nhiệm vụ, trên đường bay về, phi đoàn Thần Phong hành quân bị lọt vào ổ trong pháo của Bắc Việt. Thay vì bay thẳng, trung tá Phạm Phú Quốc lao phi cơ vào chiến đấu với địch, ổ đạn cao xạ phòng không bị anh diệt gọn, không may trong khi chiến đấu, phi cơ bị đạn bóc lửa trên bầu trời Bắc Việt Nam, không về nữa.

Huyền Sử Người Mang Tên Quốc, một nhạc phẩm do nhạc sĩ lão thành Phạm Duy đặt ra, ca ngợi sự gan dạ "Anh Hùng" của trung tá Phạm Phú Quốc. Hơn thế, bài ca nói lên sự thương tiếc của dân miền Nam; tổ quốc miền Nam mất đi một người con "trung dũng tích cực chống Cộng Sản"; đồng đội mất đi người anh em cùng chí hướng chống Cộng Sản; gia đình mất người con, người chồng và đứa con bé bỏng mất đi người cha thân thương.

Để ghi nhớ, tỉnh Biên Hoà đã chọn một con đường đặt tên Phạm Phú Quốc. Tên anh đối với người dân Biên Hòa nhớ mãi, nhớ mãi mỗi khi đi trên con đường từ Cổng 1 (Dốc Sỏi) đến Cổng 2 đối diện đài kỷ niệm Trịnh Hoài Đức.

Chuyến đi không về của ông, từ 1965 cho đến năm 1997, gia đình mới tìm được "hài cốt" của ông đem về làm lễ táng tại khuôn viên chùa Phúc Lâm, thành phố Hội An, tỉnh Quảng Nam, Đà Nẵng.

Nguyễn Văn Đáng

Tham khảo:

- vnaf.net - lưu bút gia đình.